

CRTA:

STAVOVI GRAĐANA SRBIJE
O UČEŠĆU U DEMOKRATSKIM
PROCESIMA **2020**

18. mart 2021.

Metodologija

Period istraživanja: 16-22. novembar 2020.

Metod skupljanja podataka: kompjuterski podržana telefonska anketa (CATI), nasumičan odabir brojeva (RDD), korisnici mobilnih mreža

Tip uzorka: slučajan uzorak, reprezentativan za Republiku Srbiju (bez KiM)

Veličina uzorka: 1010 punoletnih građana Republike Srbije (bez KiM)

Margina greške: $\pm 3,15\%$

Stratumi: ukupno 48 - pol (muški, ženski), uzrast (18-34, 35-64, 65+ god), region (Beograd, Vojvodina, Šumadija i Zapadna Srbija, Južna i Istočna Srbija), tip naselja (urbano, ostalo)

Poststratifikacija: po polu, uzrastu, regionu i tipu naselja

Tip instrumenta: upitnik sa 47 pitanja

Prosečno trajanje ispitivanja: 13 minuta

Stopa odgovaranja: 22%

Glavni nalazi

- Generalno gledano, građani su umereno **zainteresovani za politiku**.
 - Veća zainteresovanost samo za „lokalne teme“ i proces pregovora Beograda i Prištine.
- Dve trećine građana u protekloj godini nije **učestvovalo u akcijama** ili inicijativama u lokalnoj zajednici.
 - Kao najčešći razlog navode da misle da se time ništa ne može postići.
- Građani uglavnom ne veruju da učešćem u demokratskim procesima mogu da **utiču na promene**.
 - Aktivnost u koju veći broj veruje da može doprineti promenama je glasanje na izborima.

Glavni nalazi

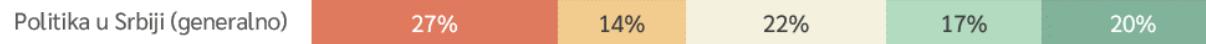
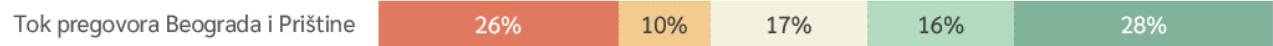
- Najčešći **motiv za izlazak na izbore** je osećanje dužnosti, tek zatim želja da se utiče na politiku.
 - Najčešći motiv zašto se ne izlazi na izbore je izostanak poverenja u obećanja stranaka.
- Građani su podeljeni u **opštoj oceni rada** prethodnog saziva Skupštine i Vlade.
 - Međutim, većinom su nezadovoljni konkretnim radom Skupštine i ponašanjem narodnih poslanika.
- Politička inklinacija, **bliskost političkim opcijama**, ili otuđenost od njih, prožima sve druge podele.
 - Većina je neopredeljena, po stavovima bliži onima za vlast, po kritici vlasti sličniji onima za opoziciju.

Zainteresovanost za političke teme

Građani su umereno zainteresovani za politiku, najviše zainteresovanih za lokalne teme i pregovore Beograda i Prištine.

Koliko Vas interesuju sledeće teme?

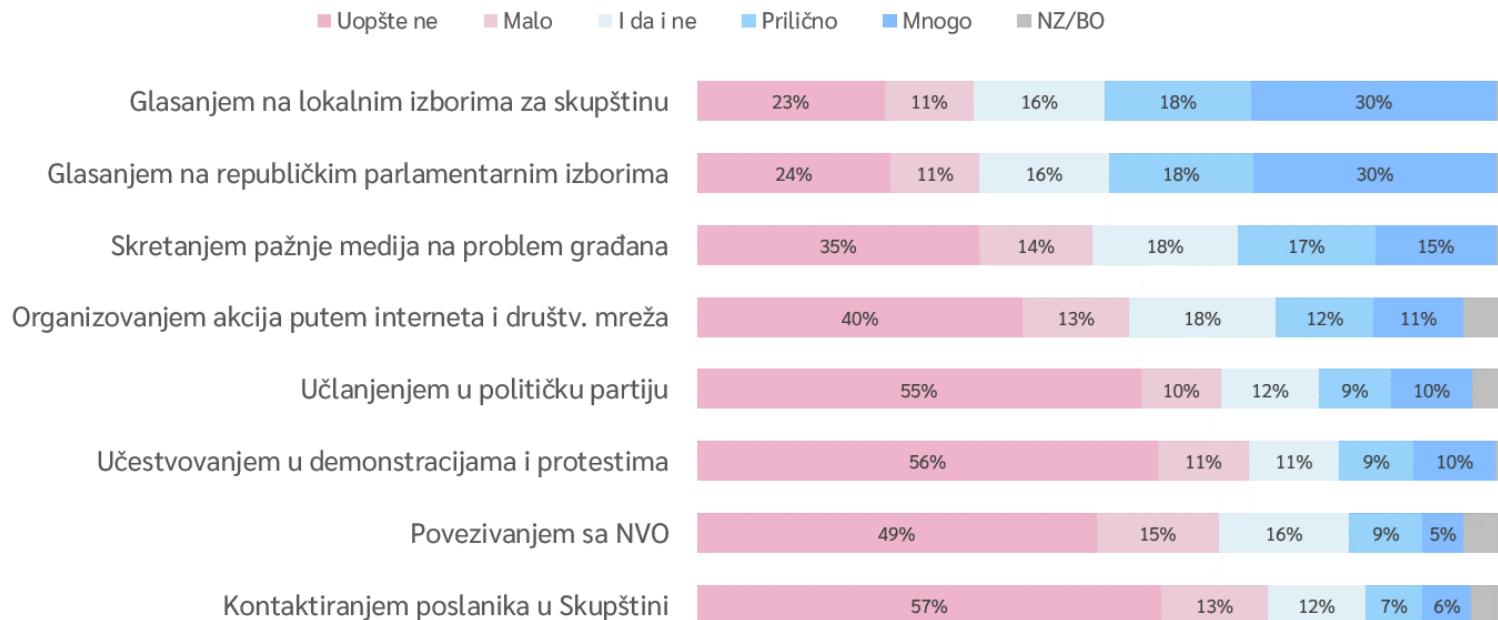
■ Uopšte ne ■ Malo ■ Osrednje ■ Prilično ■ Mnogo ■ NZ/BO

Mogućnost uticanja na promene

Građani od svih ponuđenih oblika političkih aktivnosti misle da se na promene utiče glasanjem, alarmiranjem medija.

Koliko mislite da možete da utičete na promenu stvari sledećim aktivnostima?

Rešavanje problema građana

Samo trećina građana misli da u njihovom mestu postoji neko ko radi na rešavanju problema.

Da li u Vašem mestu postoji neko ko radi na rešavanju problema građana?

■ Ne ■ Da ■ NZ/BO

Rešavanje problema građana

Najviše građana misli da lokalna samouprava radi na rešavanju njihovih problema, a svi ostali akteri daleko manje.

Ko u vašem mestu radi na rešavanju problema građana?

- % od onih koji su na prethodno pitanje odgovorili DA -

Učešće u inicijativama

Dve trećine građana u prethodnoj godini nisu učestvovali u rešavanju problema u lokalnoj zajednici.

Da li ste u poslednjih godinu dana sami preduzeli ili aktivno učestvovali u bilo kakvoj akciji ili inicijativi kako biste rešili neki problem u vašoj lokalnoj zajednici?

■ Ne ■ Da, učestvovali ■ Da, pokrenuli

Učešće u inicijativama

CRTA:

Građani ne učestvuju u lokalnim akcijama jer ne veruju da se time može nešto postići, i zbog nedostatka vremena.

Šta je glavni razlog što niste bili učesnik ili pokretač akcije?

- % od onih koji nisu učestvovali niti pokrenuli akciju -

Ne verujem da se time može nešto postići 32%

Nemam vremena 29%

Ne znam kako bih to uradio/la 18%

Ne zanima me takvo angažovanje 13%

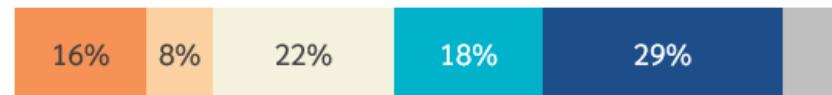
NZ/BO 9%

Stavovi o unutrašnjoj politici

Polovina građana podržava demokratiju, polovina podržava i jakog lidera, ali oko ovoga su stavovi više polarizovani.

■ Uopšte se ne slažem ■ Uglavnom ne ■ Niti da niti ne ■ Uglavnom da ■ Potpuno se slažem ■ NZ/BO

Bez obzira na sve teškoće, demokratija je najbolji politički sistem za našu zemlju

Za našu zemlju u ovom trenutku je najbolje da ima jednog jakog lidera koga bi svi slušali, jer samo čvrsta ruka može da nas izvede iz krize

Stavovi o spoljnoj politici i Kosovu

Slični odnosi građana prema pristupanju EU kao i prema odustajanju od EU. Izraženo protivljenje priznavanju Kosova.

Kako biste se osećali ako bi došlo do...

■ Zabrinuli ■ Ravnodušni ■ Obradovali ■ NZ/BO

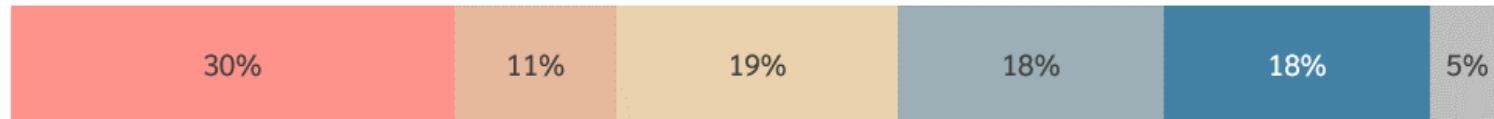

Zadovoljstvom radom Vlade

Građani su ravnomerno podeljeni u oceni rada Vlade Srbije 2017-2020.

Koliko ste zadovoljni radom prethodne Vlade Srbije, formirane 2017. godine na čelu sa premijerkom Anom Brnabić?

■ Uopšte nisu ■ Uglavnom nisu ■ Niti da niti ne ■ Uglavnom jesu ■ Potpuno zadovoljni ■ NZ/BO

Zadovoljstvom radom Skupštine

CRTA:

Građani su podeljeni i u oceni rada Skupštine u sazivu 2016-2020. ali sa manjim udelom zadovoljnih nego radom Vlade.

Koliko ste zadovoljni radom prethodnog saziva Skupštine Srbije od 2016. do 2020?

■ Uopšte nisu ■ Uglavnom nisu ■ Niti da niti ne ■ Uglavnom jesu ■ Potpuno zadovoljni ■ NZ/BO

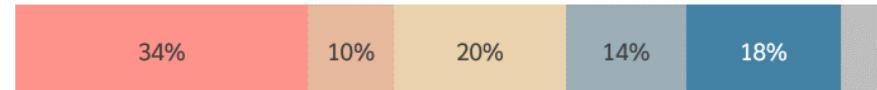

Ocena rada Skupštine i poslanika

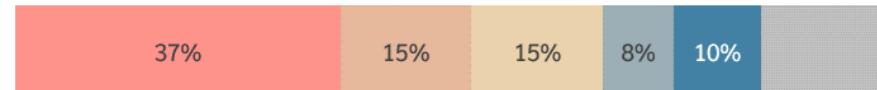
Za razliku od opšte ocene, građani lošije ocenjuju sve konkretnе aspekte rada skupštine i ponašanja poslanika.

■ Uopšte se ne slažem ■ Uglavnom ne ■ Ni da ni ne ■ Uglavnom da ■ Potpuno se slažem ■ NZ/BO

Skupština efikasno nadzire rad Vlade i vodi računa o tome da
Vlada vodi odgovornu politiku na dobro svih građana

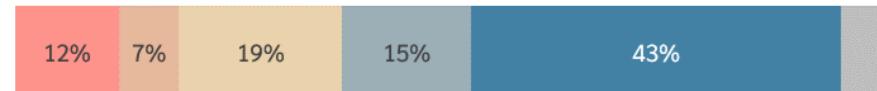
Poslanici u Skupštini Srbije su dostupni građanima koji žele da ih kontaktiraju

Poslanici u Skupštini više brinu o interesima svojih političkih stranaka nego o interesima građana

Poslanici svojim ponašanjem urušavaju ugled Skupštine Srbije

Oko dve trećine ispitanika bi sigurno ili verovatno izašlo na izbole, što odgovara uobičajenoj izlaznosti u poslednje vreme.

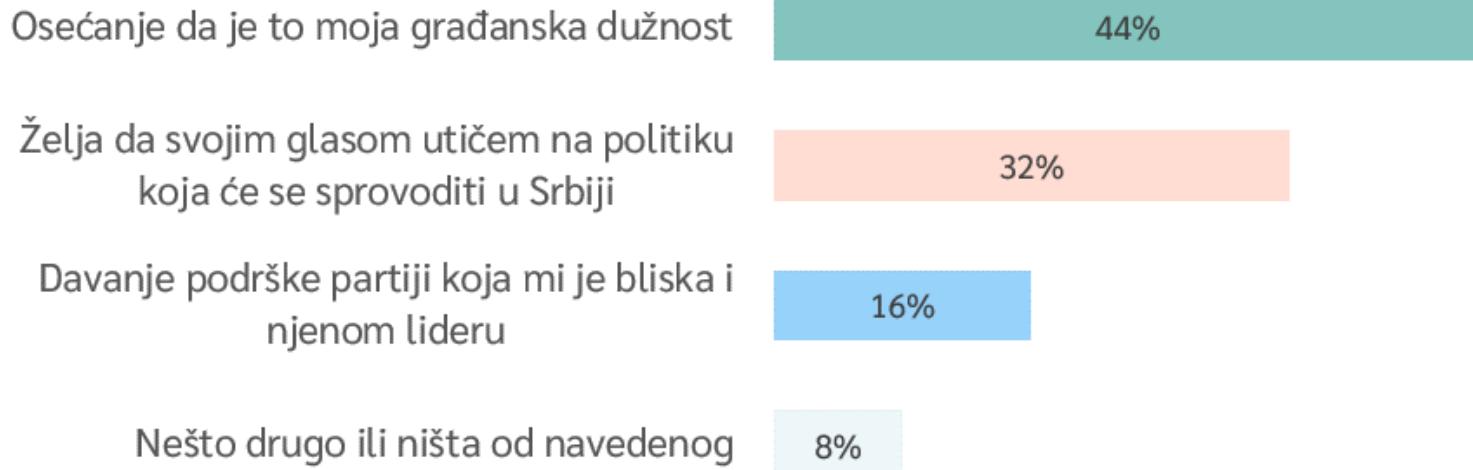
Da su parlamentarni izbori ove nedelje, da li biste glasali na tim izborima?

■ Sigurno ne bi ■ Verovatno ne bi ■ Neodlučni ■ Verovatno bi ■ Sigurno bi ■ NZ/BO

Najveći deo onih koji glasaju čine to iz osećaja dužnosti, tek onda zbog želje da utiču na politiku u zemlji.

Uopšteno gledano, šta je vaš motiv da glasate na izborima?
- % od onih koji su rekli da bi glasali -

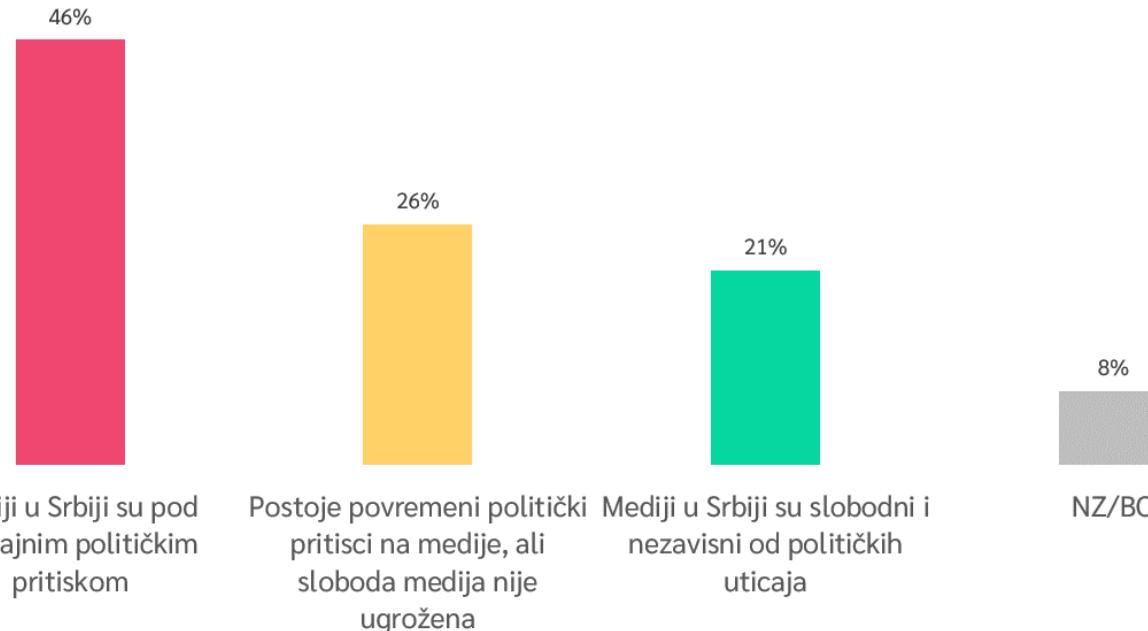
Najveći deo onih koji ne glasaju nemaju poverenja da će stranke ispuniti predizborna obećanja.

Koji je glavni razlog zbog kog ne biste izašli da glasate? - % od onih koji su odgovorili -

Samo petina građana smatra da su mediji slobodni i da ne trpe političke pritiske.

Kako generalno ocenjujete slobodu medija i kvalitet javnog informisanja? Koje od sledećih mišljenja je najbliže vašem?

Hvala na pažnji.

crta.rs/publication

CRTA: